

SPORTDA ILMIY TADQIQOTLAR

ILMIY_NAZARIY JURNAL

2026/03 soni

SPORT • ILM • TARAQQIYOT

I.A.Tursunaliyev
R.M.Matkarimov
F.A.Kerimov
M.X.Mirjamolov
M.O‘.Arziqulov
K.D.Yarashev
D.H.Umarov
O.J.Dadaboyev
J.M.Ishtayev
E.T.Raxmonov
Z.P.Rasulov
Z.G.Gapporov
A.A.Artikov
N.M.Yusupov
Y.Y.Aripov
D.Yu.Tashnazarov
A.U.Xamidjonov
M.M.Azizov
SH.V.Djalalov
N.N.Azizov
D.Y.Egamov
M.R.Yo‘ldashov
SH.M.Nurmatova
S.N.Po‘latov
O.R.Egamberdiyev
D.B.Shaymardonov
B.B.Kipchakov
Sh.S.Ermatov
U.S.Dusanov
O.E.Toshmurodov
F.M.Muradov
O.Z.Pirmatov
E.A.O‘rinboyev
Sh.I.Shadjalilov
L.T.Davlatova
D.N.Raxmatova
B.B.Musayev
Sh.S.Tursunov
Z.X.Yusupova
O.A.Dadabayeva
Y.Y.Maxammadiyeva
A.Akbarov
N.Sh.Bobomuradov
D.B.Mamazoyitov
N.A.Xudayberdiyeva
A.E.Bobomurodov
N.A.Karimov
D.R.Ibodullayev

MUNDARIJA / СОДЕРЖАНИЕ

I.A.Tursunaliyev – Olimpiya va parolimpiya sport turlariga tayyorlash markazlaridagi sportchilarni kompleks tayyorlashning ilmiy-metodologik asoslari.....	3
M.X.Mirjamolov - Musobaqaoldi tayyorgarlik jarayonida talaba-yoshlarning jismoniy hamda funksional holatini kompleks baholashga mo‘ljallangan dasturiy ta‘minotni yaratish.....	8
Z.P.Rasulov - O‘zbekistonda sport psixologlari faoliyatini tizimli tashkil etish orqali yuqori malakali sportchilar tayyorlashga erishish shartlari.....	12
M.M. Azizov - Talaba-yosh sportchilarning musobaqa faoliyatiga tayyorgarligini optimallashtirishda funksional diagnostika va raqamli monitoring tizimini ishlab chiqish.....	15
A.Akbarov - Nosport oliy o‘quv yurti talabalarining harakatlanish faolligi va sog‘lom turmush tarzi ko‘rsatkichlarini oshirish.....	19
C.A.Эштаев - Анализ влияния структурированного обучения гимнастическим упражнениям на динамику спортивно-технической подготовленности гимнастов различной квалификации.....	22
Z.S.Artiqov - Belbog‘li kurashchilarning texnik-taktik usullarni rivojlantirishda jismoniy sifatlarining o‘rni.....	28
D.Yu.Tashnazarov - Yunon-rum kurashida raqibining qo‘l va belidan ushlab oshirib tashlash texnik harakatlarining biomekanik asoslari.....	31
Sh.G‘.Xasanov - 11–14 yoshli bokschi qizlarning tezkor-kuch sifatini rivojlantirishda mahalliy va xorijiy metodik yondashuvlarning qiyosiy tahlili.....	35
B.D.Ergashov - Belbog‘li kurashda texnik usullarini bajarish samaradorligini oshirishda kuch turlari va chidamlilikning o‘rni.....	39
Sh.S.Tursunov - Musobaqa davrida yuklamalarni rejalashtirish va boshqarish.....	43
N.A.Karimov - Yengil atletika sport turlariga sportchilarni istiqbolli saralashning nazariy va amaliy asoslari.....	47
O.A.A‘zamxonov - O‘quvchi qizlarni olimpiya ruhida tarbiyalashni takomillashtirish yo‘llari.....	50
J.Sh.Jammatov - Yuqori malakali gandbolchilarni ko‘p yillik tayyorlashning ilmiy-pedagogik asoslari.....	53
B.Q.Subanova - Maxsus va inklyuziv ta‘lim sharoitida eshitishda nuqsoni bo‘lgan bolalarni adaptiv korreksion-pedagogik qo‘llab-quvvatlashning metodik asoslari.....	58
A.U.Xamidjonov, M.K.Mamatova - Zamonaviy uskunalar yordamida sportchilar harakatlarini analitik tahlil qilish va innovatsion qurilmalarni ishlab chiqish.....	64
M.M.Azizov, M.O.Qurbonov - 10–12, 13–15, 16–18 yoshli futbolchilarni jismoniy, funksional va yelka kuchini rivojlantirish metodikasi.....	68
S.E.Qodirov, K.S.Shodiyeva - O‘quv mashg‘ulot guruhidagi dzyudochilarni chidamliligini oshirish samaradorligi.....	71
J.A.Kubitdinov, M.O Eshnazarova - Boshlang‘ich tayyorgarlik bosqichidagi yosh dzyudochilarda egiluvchanlik sifatini oshirishning ilmiy-pedagogik jihatlari.....	74
D.N.Raxmatova, M.Y.Yusupova - Paradyudochilarda rivojlangan chidamlilik jismoniy sifatini takomillashtirish uslubiyati.....	77

Muallif bilan bog'lanish uchun:
Email: mamtovan91@gmail.com

Jismoniy tarbiya va sport ilmiy tadqiqotlar instituti Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha direktor o'rinbosari
p.f.d (DSc) dotsent

A.U.Xamidjonov

Jismoniy tarbiya va sport ilmiy tadqiqotlar instituti
doktaranti

M.K.Mamatova

Toshkent, O'zbekiston

ZAMONAVIY USKUNALAR YORDAMIDA SPORTCHILAR HARAKATLARINI ANALITIK TAHLIL QILISH VA INNOVATSION QURULMALARNI ISHLAB CHIQUISH

Аннотация

В данной статье рассматриваются вопросы общей физической подготовки спортсменов, а также раскрываются роль и значение современных цифровых технологий в её развитии. Кроме того, подробно анализируются возможности более эффективной организации тренировочного процесса с использованием цифровых инструментов, а также методы оценки и контроля физических показателей.

Ключевые слова: Современное оборудование для измерения гибкости, панель управления, цифровые технологии, аналитический анализ, общая и специальная физическая подготовка, камера.

Annotation

Mazkur maqolada sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bilan bog'liq masalalar ko'rib chiqiladi hamda uni rivojlantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalarning tutgan o'rni va ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, raqamli vositalardan foydalanish orqali mashg'ulot jarayonini yanada samarali tashkil etish imkoniyatlari, jismoniy ko'rsatkichlarni baholash va ularni nazorat qilish usullari batafsil tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: Zamonaviy egiluvchanlikni o'lchash uskunas, boshqaruv paneli, raqamli texnologiyalar, analitik tahlil, umumiy va maxsus jismoniy tayyorgarliklar, kamera.

This article examines issues related to the general physical fitness of athletes and highlights the role and importance of modern digital technologies in its development. It also provides a detailed analysis of the possibilities of organizing the training process more efficiently through the use of digital tools, as well as methods for assessing and monitoring physical performance indicators.

Keywords: Modern flexibility measurement equipment, control panel, digital technologies, analytical analysis, general and specialized physical training, camera.

Dolzarbligi. Bugungi kunda sportda yuqori natijalarga erishish ko'p jihatdan sportchilarning texnik tayyorgarligi va ularning harakatlarini chuqur tahlil qilish imkoniyatlariga bog'liqdir. Endilikda bu jarayon faqat an'anaviy mashg'ulot usullari bilan cheklanib qolmay, balki zamonaviy uskunarlar, raqamli texnologiyalar hamda innovatsion qurilmalar yordamida amalga oshirilmoqda. Shu jihatdan, sportchilar harakatlarini analitik tahlil qilish, ularning texnik xatolarini aniqlash va samaradorlikni oshirishga qaratilgan yangi qurilmalarni ishlab chiqish bugungi kunning dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shuningdek, sportchilarning jismoniy tayyorgarligi darajasi ham yuqori natijalarga erishishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, umumiy jismoniy tayyorgarlik sportchining har tomonlama rivojlanishi uchun asos yaratadi. Zamonaviy uskunarlar yordamida olib boriladigan tahlillar esa jismoniy sifatlarni - kuch, chidamlilik, tezlik, epcillik va moslashuvchanlikni - aniq baholash va nazorat qilish imkonini beradi. Bu esa nafaqat mashg'ulot jarayonini takomillashtirish, balki individual yondashuv asosida innovatsion qurilmalarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot maqsadi: sport natijalarini baholash va tahlil qilish jarayonida inson omili ta'sirini kamaytirish, raqamli texnologiyalar yordamida yanada aniq va ishonchli ma'lumotlar olish hamda umumiy natijadorlikni oshirishdan iborat.

Tadqiqot vazifalari:

- Sportchilar tayyorgarligi yo'nalishlarida qo'llanilayotgan zamonaviy usul va yondashuvlarni o'rganish va tahlil qilish.
- Mazkur yondashuvlarning samaradorligini turli metodlar asosida baholash.
- Raqamli texnologiyalar orqali baholash va analitik tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirish.
- Sport faoliyatida raqamli texnologiyalar asosida natijalarni aniq tahlil qilish va ularni yanada yaxshilashga erishish.

Tadqiqot natijalari va uning muhokamasi.

Sportchilarda egiluvchanlik sifatini rivojlantirishning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: organizmni sog'lomlashtirish va chiniqtirish, harakat amplitudasini kengaytirish, mushak va bo'g'imlarning elastikligini oshirish, shuningdek, umumiy jismoniy ish qobiliyatini yaxshilash hamda sport tayyorgarligi uchun mustahkam asos yaratish. Egiluvchanlik sportchining texnik harakatlarni aniq va samarali bajarishida muhim omil bo'lib, u jarohatlarning oldini olishda ham katta ahamiyat kasb etadi.

Sportchilarda egiluvchanlik turli mashqlar yordamida rivojlantiriladi. Jumladan, statik cho'zilish mashqlari, dinamik cho'zilishlar, faol va passiv stretching usullari, shuningdek, PNF (proprioceptive nerv-mushak fasilitatsiyasi) mashqlari keng qo'llaniladi. Ushbu mashqlar mushak va bo'g'imlarni kompleks tarzda rivojlantirib, ularning harakatchanligini oshiradi. Natijada mushaklar elastikligi ortadi, bo'g'imlar harakat doirasi kengayadi va sportchining umumiy

funksional imkoniyatlari yaxshilanadi. Shu bilan birga, egiluvchanlikni rivojlantirish qon aylanishi va mushaklarga kislorod yetkazib berilishini yaxshilaydi, bu esa mashg'ulot samaradorligini oshiradi.

Zamonaviy sharoitda egiluvchanlikni baholash va nazorat qilishda innovatsion uskunalar va raqamli texnologiyalardan keng foydalanilmoqda. Jumladan, goniometrlar yordamida bo'g'imlar harakat burchagi aniq o'lchanadi, maxsus sensorli qurilmalar esa harakat amplitudasi va tezligini real vaqt rejimida qayd etadi. Shuningdek, videoanaliz tizimlari va kameralar orqali sportchining harakatlari batafsil tahlil qilinib, kamchiliklar aniqlanadi.

Sportchilarning egiluvchanlik darajasini aniqlashda quyidagi testlar qo'llaniladi: oldinga egilish (sit and reach testi), yelka bo'g'imi egiluvchanligini baholash testlari, son va bel mushaklari cho'ziluvchanligini aniqlovchi mashqlar. Dinamik egiluvchanlikni baholashda esa harakat amplitudasiga asoslangan testlar, masalan, oyoqni yuqoriga ko'tarish yoki turli yo'nalishlarda erkin harakatlar bajarish qo'llaniladi. Bundan tashqari, zamonaviy raqamli platformalar yordamida olingan ma'lumotlar tahlil qilinib, sportchining individual xususiyatlariga mos mashg'ulot dasturlari ishlab chiqiladi. Bu esa egiluvchanlikni yanada samarali rivojlantirish, mashg'ulot jarayonini optimallashtirish va yuqori sport natijalariga erishishda muhim

Bular sportchilarga nima uchun kerak degan savolga quyidagicha javob berish mumkin. Egiluvchanlikni baholash va rivojlantirish mashqlari sportchining harakat amplitudasini aniqlash hamda uning bo'g'im va mushak tizimi qanchalik moslashuvchan ekanini ko'rsatadi. Egiluvchanlik sport faoliyatida muhim o'rin tutadi, chunki u harakatlarni erkin, aniq va texnik jihatdan to'g'ri bajarishga yordam beradi. Egiluvchan sportchi murakkab harakat kombinatsiyalarini oson bajaradi, tez moslashadi hamda yuqori natijalarga erishish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu sifat ayniqsa gimnastika, yengil atletika, kurash va futbol kabi sport turlarida katta ahamiyatga ega. Egiluvchanlik sportchining jismoniy faoliyatidagi asosiy komponentlardan biri hisoblanadi. U mashg'ulot jarayonida harakatlarning to'liq amplitudada bajarilishini ta'minlaydi, mushak va bo'g'imlarning samarali ishlashiga yordam beradi hamda musobaqalarda texnik ustunlikka erishishda muhim rol o'ynaydi. Egiluvchanlik rivojlangan sari sportchi harakatlarni erkinroq bajaradi, tananing turli pozitsiyalariga tez moslasha oladi va texnik elementlarni aniq ijro etish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Masalan, oldinga egilish (sit and reach) mashqi sportchining orqa son mushaklari va bel sohasidagi egiluvchanlik darajasini namoyon etadi. Bu sifat mushaklarning cho'ziluvchanligini, bo'g'imlarning harakatchanligini va tananing umumiy moslashuvchanligini aniqlashga yordam beradi. Egiluvchanlikning yuqori darajasi harakatlarni to'g'ri va samarali bajarishni ta'minlaydi hamda texnik xatolarni kamaytiradi.

Egiluvchanlikka qaratilgan mashqlar mushaklar va bo'g'imlarni yumshatadi, ularning elastikligini oshiradi va umumiy jismoniy tayyorgarlik darajasini yaxshilaydi. Shu bilan birga, yetarli darajada rivojlangan egiluvchanlik jarohatlarning oldini olishga yordam beradi, chunki mushak va paylar ortiqcha zo'riqishga bardoshli bo'ladi. Natijada sportchi mashg'ulot va musobaqalarda harakatlarni yanada ishonchli, aniq va samarali bajarish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Sport harakatlarini analitik tahlil qilish - bu sportchining bajaradigan harakatlarini biomehanik, fiziologik va funksional jihatdan chuqur o'rganish jarayonidir. Ushbu tahlil orqali harakatlarning aniqligi, hamda samaradorligi baholanadi. Natijada sportchining texnik kamchiliklari aniqlanib, ularni bartaraf etish uchun individual yondashuv asosida mashg'ulot dasturlari ishlab chiqiladi. Innovatsion mexanizmlarni ishlab chiqishda zamonaviy texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Jumladan, videoanaliz tizimlari, harakatlarni sensori orqali kuzatish, sun'iy intellekt asosidagi dasturlar sportchining harakatlarini real vaqt rejimida tahlil qilish imkonini beradi. Bunday texnologiyalar yordamida murabbiy va sportchi o'rtasida samarali axborot almashinuvi yo'lga qo'yilib, mashg'ulot jarayoni aniq maqsadga yo'naltiriladi. Sportda analitik tahlil natijalari asosida individual texnik model yaratish muhim ahamiyatga ega. Bu model sportchining optimal harakat strukturasini belgilab beradi va unga mos ravishda mashg'ulotlar tashkil etiladi. Natijada sportchining harakatlari yanada mukammallashib, ortiqcha energiya sarfi kamayadi va jarohatlanish xavfi pasayadi. Sportchilar harakatlarini analitik tahlil qilish asosida texnik tayyorgarlikni oshirish innovatsion yondashuvlarni talab etadi. Ushbu mexanizmlarni amaliyotga joriy etish sportchilarning natijadorligini oshirish, ularning individual imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarish hamda zamonaviy sport talablariga moslashishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Hozirgi kunda mashg'ulot jarayonlarida egiluvchanlikni o'lchash asosan an'anaviy usullar yordamida amalga oshirilmoqda. Biroq ishlab chiqilishi rejalashtirilayotgan egiluvchanlikni o'lchash qurilmasi sportchilar va murabbiylar uchun bir qator qulayliklar yaratadi. Ushbu tizim zamonaviy innovatsion kamera texnologiyasi

asosida ishlaydi va harakatlarni juda yuqori aniqlikda qayd etadi. Natijada o'lovchilarda xatolik darajasi sezilarli darajada kamayadi.

Mamlakatimizda bu yo'nalishda ma'lum ishlar olib borilayotgan bo'lsa-da, ochiq aytish kerakki, soha hali to'liq yuqori texnologik bosqichga yetib bormagan. Shunga qaramay, ilmiy va amaliy tadqiqotlar jadal rivojlanib bormoqda. Bu borada asosiy ilmiy markazlardan biri sifatida Jismoniy tarbiya va sport ilmiy tadqiqotlar instituti faoliyat yuritadi. Mazkur institut sportchilarning harakatlarini ilmiy asosda o'rganish, ularni biomexanika, fiziologiya va psixologiya nuqtayi

nazaridan tahlil qilish hamda yangi mashg'ulot metodikalarini ishlab chiqish bilan shug'ullanadi.

Aynan sportchilar texnik tayyorgarligini analitik tahlil asosida takomillashtirish ushbu institutning ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Hozirda institut yosh tadqiqotchilari tomonidan taklif etilayotgan innovatsion qurilma, ayniqsa uzunlikka sakrash sport turida, mashg'ulot va musobaqa jarayonlarida inson omili aralashuviziz aniq o'lovchlarni olish imkonini beradi. Bu esa natijalar shaffofligini ta'minlash va sport ko'rsatkichlarini yanada ishonchli baholashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi (1-rasmga qarang).

1-rasm. Egiluvchanlik sifatini sun'iy intellekt yordamida analitik tahlil qilish texnologiyasi

Ushbu rasmda zamonaviy egiluvchanlikni o'lovch jarayoni innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgani tasvirlangan. Sportchi maxsus platforma ustida oldinga egilish mashqini bajarib turibdi, bu esa uning bel, orqa son mushaklari va umurtqa pog'onasi egiluvchanlik darajasini aniqlashga xizmat qiladi. Jarayon davomida an'anaviy usullar bilan bir qatorda yuqori aniqlikdagi raqamli kamera va monitoring tizimi qo'llanilmoqda. Chap tomonda joylashgan kamera sportchining harakatlarini real vaqt rejimida yozib oladi va tahlil qiladi. O'ng tomondagi monitor esa maxsus dastur orqali sportchining skelet tuzilmasi, bo'g'im burchaklari va harakat amplitudasini vizual tarzda ko'rsatib beradi.

Bunday tizim egiluvchanlikni aniq va xolis baholash imkonini yaratadi, inson omilidan kelib chiqadigan xatoliklarni kamaytiradi hamda natijalarning ishonchliligini oshiradi. Ushbu

innovatsion yondashuv sport tibbiyoti va mashg'ulot jarayonida sportchilarning jismoniy holatini chuqur tahlil qilishga yordam beradi. Natijada murabbiylar sportchining egiluvchanlik darajasini aniq baholab, individual mashg'ulot dasturlarini ishlab chiqish imkoniga ega bo'ladi. Bu esa sport natijalarini yaxshilash va jarohatlar xavfini kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa. Jismoniy tayyorgarlik sportchilarning yuksak natijalarga erishishida asosiy omillardan biri hisoblanadi. U organizmning har tomonlama rivojlanishini ta'minlab, kuch, chidamlilik, egiluvchanlik kabi muhim jismoniy sifatlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Shuningdek, bu jarayon sog'liqni yaxshilash, immun tizimini kuchaytirish hamda tanani turli sport yuklamalariga moslashtirishda katta ahamiyatga ega. Bundan tashqari, umumiy jismoniy tayyorgarlik sportchining nafaqat jismoniy, balki ruhiy jihatdan ham barqaror bo'lishini ta'minlaydi.

Muntazam mashg'ulotlar natijasida unda intizom, iroda, sabr-toqat va maqsad sari intilish kabi muhim fazilatlar shakllanadi. Bu esa musobaqalarda yuqori natijalarga erishishda muhim rol o'ynaydi. Hozirgi vaqtda umumiy jismoniy tayyorgarlik jarayonini samarali tashkil etishda raqamli texnologiyalar tobora keng qo'llanilmoqda. Fitnes-trekerlar, mobil ilovalar, video tahlil tizimlari va turli sensorli qurilmalar yordamida sportchilarning jismoniy holatini aniq o'lchash, kuzatish va tahlil qilish imkoniyati yaratilmoqda. Bu esa mashg'ulotlarni yanada ilmiy va samarali asosda olib borishga xizmat qiladi. Xulosa qilib aytganda, umumiy jismoniy tayyorgarlik sportchining asosiy poydevorini tashkil etadi va yuqori sport natijalariga erishishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Uni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish sportchilarning rivojlanishini tezlashtirib, xalqaro miqyosda muvaffaqiyatga erishish imkoniyatini kengaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Kerimov F.A. Sportda sun'iy intellekt. 2026.-262 b.
2. Khamidjanov A.U. Methodological principles of classification and direction of highly skilled sports wrestlers to types of sports wrestling for the determination of model indicators// Mental enlightenment scientific – methodological journal. Jizzax, 2024. № 8 – P. 362-370. [13.00.00 № 22].
3. Xamidjonov A.U. Sport kurashi turlariga saralash va erta yo'naltirishning metodologik asoslari// "Fan-sportga" ilmiy-nazariy jurnal. 2023. – № 5. – B. 32-35. [13.00.00 №16].
4. Xamidjonov A.U. Yuqori malakali sportchilar vazn-bo'y ko'rsatkichlarini model xususiyatlarini o'rganish asosida yosh dzyudochilarni saralash va yo'naltirish metodikasi// "Fan-sportga" ilmiy-nazariy jurnal. 2024. – №2. – B. 56-58.
5. Xamidjonov A.U. Yuqori malakali sportchilarni vazn-bo'y ko'rsatkichlarining model xususiyatlarini o'rganish asosida yosh kurashchilarni saralash va yo'naltirish metodikasi// Sportda ilmiy tadqiqotlar, 2024. – № 2. – B. 23-27. [13.00.00 OAK Rayosatining 2022 -yil 15-dekabrda №328-son Qarori].
6. Xamidjonov A.U. Yuqori malakali kurashchilarni vazn-bo'y ko'rsatkichlarini model xususiyatlari o'rganish asosida yosh erkin kurashchilarni saralash va yo'naltirish metodikasi// FarDU ilmiy xabarlar. 2024. – №2. – B. 181-191. [13.00.00 OAK rayosatining 30.11.2022 dagi №327/5-son Qarori].
7. Xamidjonov A.U. Sport kurashchilarini funksional tayyorgarligi ko'rsatkichlarining model xususiyatlari asosida saralash mezonlari// NamDU ilmiy axborotnomasi. 2024. – № 10. – B. 640-645.
8. Xamidjonov A.U. Yuqori malakali kurashchilarni vazn-bo'y ko'rsatkichlarining model xususiyatlari o'rganish asosida yosh yunon-rum kurashchilarni saralash va yo'naltirish metodikasi// NamDU ilmiy axborotnomasi. 2024. – № 3. – B. 701-709.
9. Xamidjonov A.U. Sport kurashi turlariga saralashda maxsus jismoniy tayyorgarlikni baholovchi meyorlarning muvofiqlashtirish metodikasi// NamDU ilmiy axborotnomasi. 2024. – № 11. – B. 931-935.
10. Xamidjonov A.U. Sport kurashi turlariga saralash va erta yo'naltirishning ilmiy-metodik xususiyatlari// NamDU ilmiy axborotnomasi, 2023. – №10. – B. 724-727.
11. Khamidzhanov A.U. Scientific and methodological features of qualifying and early orientation for sports wrestling types// Research Focus. 2023. – № 2.9. pp. – 76-83. [№01-08/2941].
12. Хамиджонов А.У. Спорт кураши турларига саралаш ва эрта йўналтиришнинг илмий-амалий асослари// Research Focus. 2023. – №2.9 – B. 93-98. [№01-08/2941].
13. Khamidjanov A.U. Methodological bases for the evaluation of weight indicators in the selection and early orientation of types of wrestling// Namangan davlat universiteti. Ilmiy axborotnomasi. 2022. – № 7. – pp. 378-385. [13.00.00 №30].